

Millaiset tyypit pääsevät erikoistumaan? Tietoa erikoislääkärikoulutuksen hakijoista

Johanna Rellman

Koulutuspäällikkö, koordinaattori

Tays Kehitysyhtiö ja Tampereen yliopisto

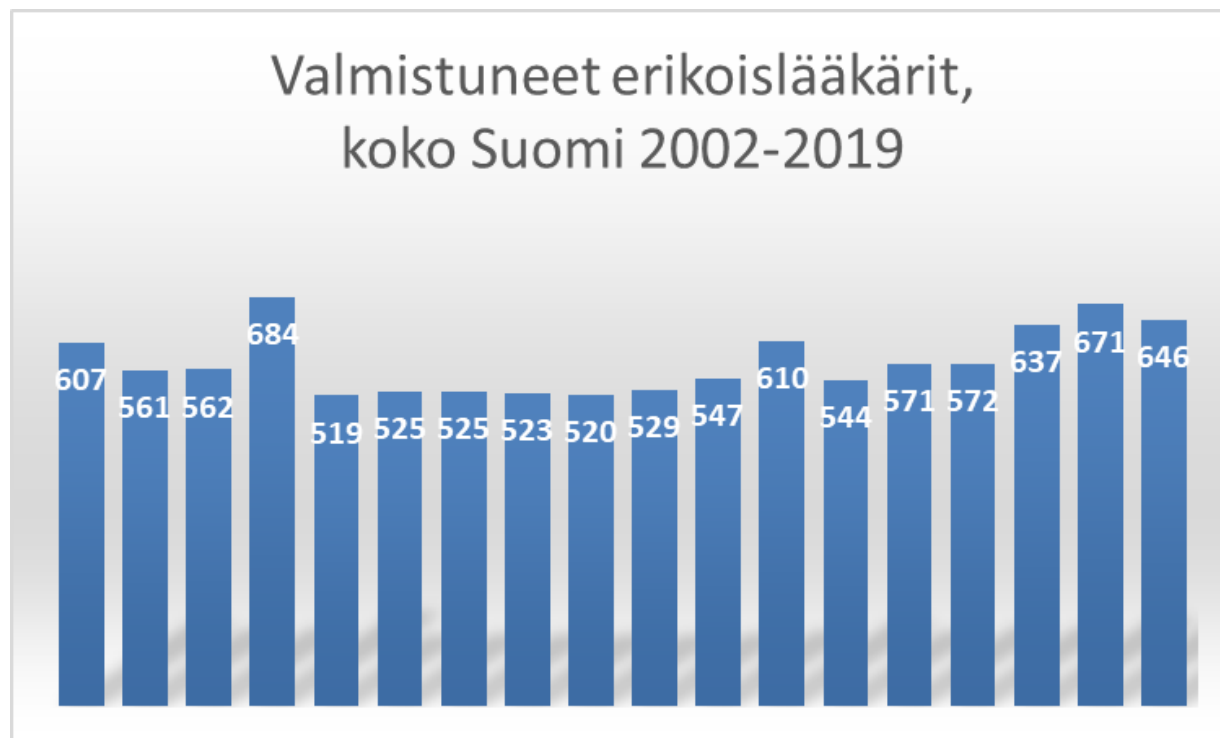
Miksi haku- ja valintamenettely?

- Kysely 11/2017 erikoislääkäri- ja ehl-koulutuksen vastuuhenkilöille ja kuulustelijoille
- Pyydettiin tietoa nykyisistä tavoista, joilla erikoisalot valitsevat opiskelijoita koulutukseen sekä siitä, mitä asioita he toivoisivat tulevalta valintamenettelyltä
- Vastauksia 128 kappaletta, lähes kaikilta erikoisaloilta
- Tulos: Lähes 50% kertoi tekevänsä erikoistuvien valintaa/karsintaa
- Käytössä useita epävirallisia valintakeinoja (esim. valintakoe, yhden hlön haastattelu, pisteytyksiä, koeaika)

Ristiriita: virallisesti ilmoittautumismenettely, mutta käytännössä valinta, jonka keinot ja perusteet eivät ole yleisesti tiedossa

→ erikoistuvan oikeusturva kyseenalainen

Valmistuneet erikoislääkärit

2010-luvulta alkaen lisätty sisäänotto alkaa vähitellen näkyä ja erikoislääkäreitä valmistunee 2020-luvulla noin **700/vuosi**

1990-luvun alun pudotus LL sisäänotoissa

Erikoisala	ERL 2015	ERL 2020	Kehitys	%
Akuuttilääketiede	66	124		89 %
Anestesiologia	813	895		10 %
Endokrinologia	55	75		36 %
Foniatria	20	19		
Fysiatria	167	147		-12 %
Gastroenterologia	107	132		23 %
GE kirurgia	245	277		13 %
Geriatría	243	364		50 %
Ihotaudit ja allergologia	192	209		
Infektiosairaudet	97	127		30 %
Kardiologia	247	298		21 %
Keuhkosairaudet	201	221		
Kl. Farmakologia	31	28		
Kl. Fysiologia	69	62		-10 %
Kl. hematologia	76	90		18 %
Kl. kemia	76	80		
Kl. mikrobiologia	76	59		-22 %
Kl. neurofysiologia	76	82		
KNK-taudit	325	348		
Käsikirurgia	56	75		34 %
Lastenkirurgia	52	60		15 %
Lastenneurologia	93	95		
Lastenpsykiatria	232	221		-4 %
Lastentaudit	582	688		18 %
Liikuntalääketiede	29	28		

Osalla erikoisaloista työikäisten erikoislääkärin määrä kasvaa melko voimakkaastikin, osalla vähenee (jo nyt).

Alueellinen epätasapaino kasvaa.

→ On välttämätöntä ohjata koulutusmääriä, jotta potilaat saavat tarvitsemansa hoidon

→ Haku- ja valintamenettely on tähän yksi keino (jos siihen sitoudutaan)

Opinto-oikeuden haku- ja valintamenettely

Palautetta kerätty kyselyillä sekä hakijoilta että vastuuhenkilöiltä → **perusrakenne ja käytännöt ok**

KEHITTÄMISTARPEET v. 2021:

- Monilla aloilla yli 50% paikoista jää täyttämättä → ohjausvaikutusta ”pula-aloille” tehostettava
- Haastattelukysymysten ja ohjeiden kehittäminen
- Prosessin keventäminen

<https://www.laaketieteelliset.fi/ammattillinen-jatkokoulutus/opinto-oikeuden-hakeminen>

Yhteenvedoa hakijamääristä

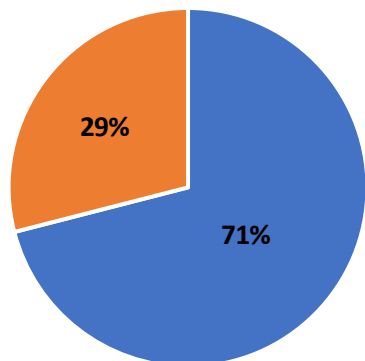
- Erikoislääkärien kokonaiskoulutustarpeeksi on arvioitu n. 700 uutta erikoislääkääriä/v
- Hakijoiden määrä on ollut likimain se, mitä valinnan suunnittelussa arvioitiin (1000-1500/vuosi)
- Hakupaikkoja on joka haussa ollut enemmän kuin hakijoita HY:ssa, UEF:ssa ja OY:ssa

Esim. vuosi 2020

Yliopisto	Paikat	Hakijat	Valitut
HY	342	294	207
TY	213	216	147
TAU	220	240	162
UEF	219	171	129
OY	203	135	108
Yhteensä	1197	1056	753

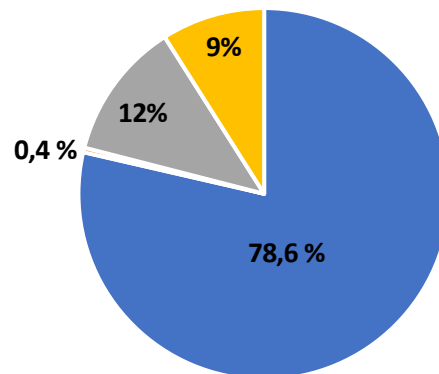
Lähde: Vipunen-tietokanta

Tieteelliset julkaisut EL kevät 2020

■ Ei tieteellisiä julkaisuja ■ Tieteellisiä julkaisuja

Tohtorin tutkinnot EL kevät 2020

■ Ei suoritettua tutkintoa tai opinto-oikeutta
■ Muun kuin lääketieteen tohtorin tutkinto
■ Valmis tohtorin tutkinto
■ Opinto-oikeus tohtorin tutkiintoon

153 (29%) oli tieteellisiä julkaisuja k2020 → **120** sai opinto-oikeuden

12% hakijoista oli LT

30 % hakijoista oli aiempi opinto-oikeus
→ yliopiston tai alan vaihtajat

10 % oli jo toisen alan erikoislääkäritutkinto

Pitääkö olla väitöskirja, että pääsee erikoistumaan?

Ei.

Mutta kaikkein suosituimmille aloille tarvitaan myös tieteellisiä ansioita.

Millaisella pistemäärällä pääsee haastatteluun ja tulee valituksi?

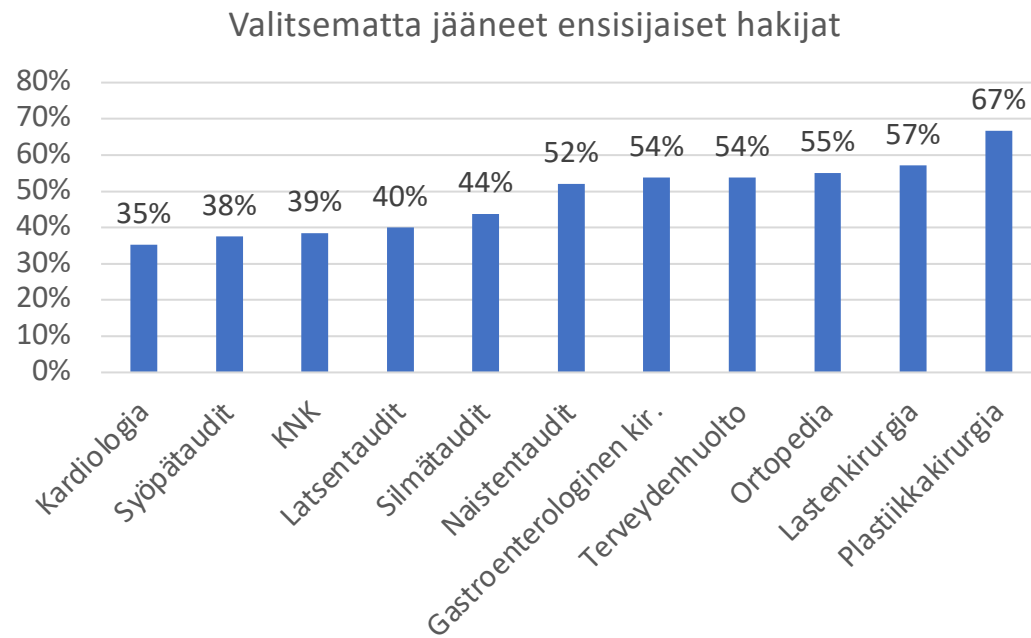
EL	Kevät 2021		Kevät 2021		Kevät 2021		Kevät 2021		Kevät 2021		Syksy 2020		Syksy 2020		Syksy 2020		Syksy 2020		Syksy 2020	
	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan	Pisteraja haastatteluun	Pisteraja opiskelija-valintaan
Yliopisto	Helsingin yliopisto		Itä-Suomen yliopisto		Oulun yliopisto		Tampereen yliopisto		Turun yliopisto		Helsingin yliopisto		Itä-Suomen yliopisto		Oulun yliopisto		Tampereen yliopisto		Turun yliopisto	
Akuuttilääketiede	2	7,25	emp	emp	emp	emp	emp	15,75	-	-	2	8	emp	emp	emp	10,5	emp	14,75	5	12,5
Anestesiologia ja tehohoito	2	14,25	-	-	emp	emp	emp	15	2	9,75	2	9,75	emp	emp	emp	emp	emp	11,5	2	11
Endokrinologia	20	17,75	emp	emp	emp	emp	emp	17	emp	emp	2	11	emp	emp	-	-	emp	19,75	2	28,5
Foniatria	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	emp	emp	-	-
Fysiatría	2	8,5	-	-	emp	emp	emp	11,75	4	12	4	9	emp	13	emp	emp	emp	emp	-	-
Gastroenterologia	2	10	emp	emp	emp	emp	emp	emp	-	-	10	20	emp	emp	emp	emp	emp	emp	emp	emp
Gastroenterologinen kirurgia	-	-	emp	20,25	emp	19,5	emp	18,75	9	19,5	7	21,25	emp	9	10	26	5	18,75	10	17,5
Geriatría	2	17,5	emp	emp	emp	emp	emp	emp	9	16,75	4	16	emp	emp	emp	emp	emp	15,75	2	10
Ihotaudit ja allergologia	-	-	emp	18	emp	18	7	20,5	0	10,25	4	15	emp	13,5	6	13	6	20	2	11,5
Infektiosairaudet	2	8,75	-	-	-	-	-	-	emp	emp	2	12	-	-	emp	emp	-	-	-	-
Kardiologia	2	29	-	-	emp	emp	emp	18	emp	emp	4	10,75	emp	emp	emp	emp	emp	emp	3	10,75
Keuhkosairaudet ja allergologia	4	18,75	emp	emp	emp	emp	emp	emp	-	-	4	15,5	-	-	emp	emp	emp	emp	emp	emp
Kl. Farmakologia ja lääkehoito	2	9	-	-	-	-	-	-	emp	emp	6	13,5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kl. Fysiologia ja isotooppi lääketiede	-	-	-	-	-	-	-	-	emp	emp	4	-	-	-	-	-	emp	17	-	-
Kl. Hematologia	2	10,25	-	-	emp	emp	-	-	emp	emp	2	9,5	emp	emp	-	-	-	-	-	-
Kl. Kemia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	8,5	-	-	emp	emp	emp	emp	emp	emp
Kl. Mikrobiologia	-	-	-	-	emp	emp	emp	emp	-	-	2	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kl. Neurofysiologia	2	7,5	-	-	emp	emp	-	-	4	12	10	27,25	emp	emp	-	-	emp	emp	2	8,5
KNK	4	12,25	emp	12,75	emp	21,25	emp	emp	2	17	2	20,75	3	19,5	-	-	emp	15	7	20
Käsikirurgia	4	12	emp	emp	-	-	emp	emp	-	-	-	-	emp	14,5	-	-	emp	11,75	7	14,5
Lastenkirurgia	2	20,75	emp	emp	emp	emp	-	-	-	-	2	7,75	emp	emp	-	-	-	-	2	19,5
Lastenneurologia	2	9,5	emp	emp	emp	emp	emp	emp	-	-	-	-	-	-	emp	emp	emp	emp	-	-
Lastenpsykiatria	2	8,5	-	-	emp	emp	emp	emp	emp	emp	3	17,25	emp	emp	emp	emp	emp	emp	2	14,25
Lastentaudit	4	14,25	12	20	emp	emp	emp	20	2	8,25	4	12	emp	emp	emp	12,5	emp	20	3	10,5
Liikuntalääketiede	2	12,5	-	-	-	-	-	-	4	20,75	-	-	5	20,25	-	-	-	-	-	-
Naistentaudit ja synnytykset	2	9,25	emp	emp	emp	emp	emp	9	2	10,75	4	11,75	emp	11,25	emp	emp	4	17	2	14,25
Nefrologia	2	11,25	emp	emp	emp	emp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	emp	emp	emp	emp
Neurokirurgia	-	-	-	-	emp	22,75	-	-	emp	emp	-	-	emp	emp	-	-	emp	emp	2	17

Vastaus:

- Lähes kaikilla aloilla pääsee haastatteluun alkupisteistä riippumatta (emp = ei minimipisterajaa)
- KA sisään pääsy pisteistä niillä aloilla joilla oli kilpailua, on n. 15 pistettä – suuri vaihtelu

Faktaa valintamenettelystä (vuosi 2020)

- 30 % ensisijaisista hakijoista ei saanut paikkaa → suosituilla aloilla yli puolet

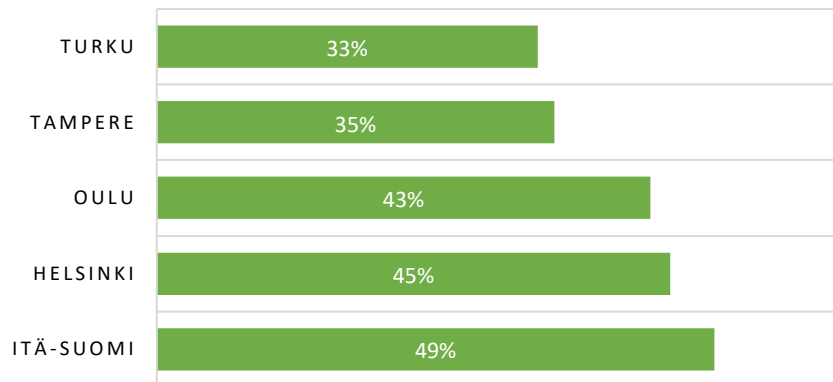
Suosittu alat ovat suosittuja edelleen
→ Jälkihaku (ja aika) ohjaa pohtimaan vaihtoehtoja?

Faktaa valintamenettelystä

Monilla aloilla lähes 50%
aloituspaikoista jää täyttämättä –
pahimmillaan 70-80%

→ näiden alojen erikoislääkäripula
pahenee tulevaisuudessa

TÄYTTÄMÄTTÖMÄT ALOITUSPAIKAT YLIOPISTOISSA

Täyttämättömät aloituspaikat aloittain k2020	Aloituspaiikat	Täyttämättä jääneet paikat.	%
Kliininen mikrobiologia	6	6	100 %
Yleiskirurgia	6	5	83 %
Kliininen kemia	6	5	83 %
Keuhkosairaudet	14	11	79 %
Lastenpsykiatria	18	14	78 %
Foniatria	4	3	75 %
Lastenneurologia	7	5	71 %
Fysiatria	13	9	69 %
Nefrologia	9	6	67 %
Patologia	6	4	67 %
Kliininen farmakologia	3	2	67 %
Gastroenterologia	12	8	67 %
Kliininen fysiologia	5	3	60 %

Kevät 2021	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij
Erikoislääkärikoulutus	Tampere			Helsinki			Turku			Itä-Suomi			Oulu		
Akuuttilääketiede	4	7	6	6	9	6	Ei Hakua			2	1	1	4	1	Ei Hakijoita
Anestesiologia ja tehohoito	3	7	6	5	7	7	4	7	6	3	1	1	4	5	1
Endokrinologia	1	3	2	2	3	2	1	1	1	1	1	1	2	Ei Hakijoita	
Foniatria	Ei Hakua			1	Ei Hakijoita		Ei Hakua			Ei Hakua			Ei Hakua		
Fysiatria	2	3	3	3	2	1	2	4	2	2	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita	
Gastroenterologia	1	1	1	2	2	2	2	Ei Hakijoita		2	1	1	2	Ei Hakijoita	
Gastroenterologinen kirurgia	2	6	4	Ei Hakua			1	8	5	1	2	2	2	5	4
Geriatría	4	5	2	3	9	6	3	4	3	3	2	1	6	2	2
Ihotaudit ja allergologia	1	10	8	Ei Hakua			2	6	2	1	5	5	1	3	2
Infektiosairaudet	1	Ei Hakijoita		2	2	2	2	1	1	1	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita	
Kardiologia	3	6	5	3	9	6	2	2	2	2	2	Ei Hakijoita	2	2	1
Kuukosairaudet ja allergologia	3	1	1	2	5	4	3	Ei Hakijoita		2	1	1	2	1	1
Kl.farmakologia ja lääkehoito	Ei Hakua			Ei Hakua			1	1	1	Ei Hakua			Ei Hakua		
Kl. fysiologia ja isotooppilääket.	Ei Hakua			Ei Hakua			1	1	1	Ei Hakua			Ei Hakua		
Kl. hematologia	1	Ei Hakijoita		2	1	1	2	1	1	1	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita	
Kl. kemia	1	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita		2	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita		Ei Hakua		
Kl. mikrobiologia	1	1	1	2	Ei Hakijoita		Ei Hakua			1	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita	
Kl. neurofysiologia	1	Ei Hakijoita		1	1	1	2	3	3	1	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita	
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	1	2	1	1	3	2	1	3	3	2	3	3	1	3	3
Käsikirurgia	1	3	2	2	6	4	Ei Hakua			1	2	1	Ei Hakua		
Lastenkirurgia	Ei Hakua			1	4	3	Ei Hakua			1	3	1	1	3	Ei Hakijoita
Lastenneurologia	1	1	1	1	1	1	1	Ei Hakijoita		1	1	1	3	Ei Hakijoita	
Lastenpsykiatria	2	3	3	2	1	1	2	1	1	2	Ei Hakijoita		4	1	1
Lastentaudit	1	3	3	5	6	6	3	5	3	2	6	5	4	4	3

Kevät 2021 Erikoislääkärikoulutus	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij	Paikkoja	Hakijoita	1.sij
	Tampere			Helsinki			Turku			Itä-Suomi			Oulu		
Liikuntalääketiede	Ei Hakua			1	3	1	1	2	2	1	1	Ei Hakijoita	Ei Hakua		
Naistentaudit ja synnytykset	4	7	5	4	7	6	4	10	10	2	1	1	2	3	1
Nefrologia	1	2	Ei Hakijoita	2	1	1	1	Ei Hakijoita		2	1	1	1	Ei Hakijoita	
Neurokirurgia	Ei Hakua			Ei Hakua			1	1	1	1	Ei Hakijoita		1	3	3
Neurologia	3	3	3	4	4	3	1	2	2	2	6	5	2	Ei Hakijoita	
Nuorisopsykiatria	4	5	5	4	2	2	3	2	1	3	1	1	4	1	Ei Hakijoita
Oikeuslääketiede	Ei Hakua			1	1	1	Ei Hakua			Ei Hakua			1	Ei Hakijoita	
Oikeuspsykiatria	Ei Hakua			1	Ei Hakijoita		2	1	1	1	Ei Hakijoita		Ei Hakua		
Ortopedia ja traumatologia	2	4	1	5	10	7	2	9	6	2	4	3	2	1	Ei Hakijoita
Patologia	1	2	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1
Perinnöllisyyslääketiede	1	Ei Hakijoita		1	3	2	1	Ei Hakijoita		1	Ei Hakijoita		1	2	2
Plastiikkakirurgia	1	4	2	1	7	4	1	5	5	1	2	1	Ei Hakua		
Psykiatria	6	4	1	9	15	12	5	5	5	4	4	4	6	4	3
Radiologia	3	6	2	4	7	7	3	4	4	2	2	1	2	3	1
Reumatologia	1	2	2	2	Ei Hakijoita		1	2	1	1	1	Ei Hakijoita	2	Ei Hakijoita	
Silmätaudit	2	3	2	3	11	9	2	3	2	2	Ei Hakijoita		2	2	2
Sisätaudit	6	5	4	5	12	9	4	12	9	4	4	3	6	4	2
Suu- ja leukakirurgia	Ei Hakua			1	Ei Hakijoita		Ei Hakua			2	2	1	Ei Hakua		
Sydän- ja rintaelinkirurgia	Ei Hakua			1	5	5	Ei Hakua			1	1	Ei Hakijoita	1	2	1
Syöpätaudit	3	3	1	2	1	1	2	4	3	2	1	1	2	1	1
Terveysthuolto	2	7	3	Ei Hakua			3	13	9	2	7	3	1	4	3
Työterveyshuolto	8	19	16	15	24	18	5	19	14	5	10	4	5	7	5
Urologia	1	4	3	2	6	6	1	2	1	1	Ei Hakijoita		Ei Hakua		
Verisuonikirurgia	Ei Hakua			Ei Hakua			Ei Hakua			1	4	4	1	3	1
Yleiskirurgia	1	5	2	2	4	3	Ei Hakua			1	2	Ei Hakijoita	1	1	Ei Hakijoita
Yleislääketiede	35	19	19	40	32	26	20	12	8	20	13	12	20	20	18
Yht.	120	166	121	161	229	181	101	158	120	98	101	73	108	92	62

Yliopistojen yhteiset linjaukset valintamenettelyn kehittämiseksi 2021

Ohjausvaikutus

- Varsinainen haku kerran vuodessa syksyllä (1.-13.9.)
 - Yleislääketiede ja työterveyshuolto 2 hakua
 - Yksi hakutoive/hakija nykyisen kolmen sijaan
- Lisähaku varsinaisen haun jälkeen, tammi-helmikuussa
 - Jaossa syksyn haussa täyttämättä jääneet paikat
 - Avoin myös uusille hakijoille

Alkupisteet, haastattelu

- Alkupisteet 18 p + haastattelu 10 p
- Haastattelukysymyksiin joustoa
 - Kysymysvaihtoehtoja
 - 3 erikoisalakohtaista kysymystä
 - Selkeämpi ohjeistus
 - Vuorovaikutteisuus
 - Kuin työhaastattelu, ei tentti!
- Motivaatiokirjeessä selkeämmin esiin työkokemus

Valintamenettely ja koejakso

- Koejakson (6kk) suorittaminen on osa erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen valintamenettelyä. Sen hyväksytty suoritus on edellytys lopullisen opinto-oikeuden saamiselle.
- Soveltuva koejaksopaikka haetaan itse ja se pitää suorittaa 2 v kuluessa määräaikaisen opinto-oikeuden saamisesta.
- Koejakson tavoitteena on arvioida erikoistujan soveltuvuutta erikoisalalle (kuten työsuhteen koeaika)
 - Erikoistuvalla kuva erikoisalan sisällöstä, työtehtävistä, tavallisimmista toimenpiteistä ja vaatimuksista
 - Kouluttajille näkemys erikoistuvan motivaatiosta ja vuorovaikutustaidoista sekä valmiudesta työskennellä erikoisalalle tyypillisissä työtehtävissä
- Koejakso on myös **osa koulutusta** ja sen voi suorittaa niissä paikoissa, joissa on alan kouluttaja ja erikoislääkärikoulutusta voi muutenkin suorittaa (keskussairaala/yo-sairaala).
- Koejakson aikana kouluttajan kanssa alkukeskustelu (tavoitteet), välikeskustelu ja loppukeskustelu (arviointi) → koulutusvastuuhenkilö/professori hyväksyy

Mitä erikoislääkärikoulutuksen uudistuksessa tapahtuu juuri nyt?

- Haku- ja valintamenettely vakiintuu
 - ohjausvaikutus paranee, erikoistumaan haetaan parin v työkokemuksen jälkeen?
- Hakijoita valintamenettelyn koejaksolla
 - osaamisperustaisuuden harjoittelua, HKS/HOPS kaikille
- Osaamisen arviointia tehdään koko koulutuksen ajan
 - Osaamistavoitteet!
 - Ensimmäiset EPA:t käyttöön syksystä 2021 alkaen
- ELSA (sähköinen seurantajärjestelmä) pilotoidaan 2021 lopulla, käyttöön 2022
- KOVA-lääkäri koordinoi koulutuksen kokonaisuutta
- Kaikki, mitä pitää tietää erikoislääkärikoulutuksesta:
<https://www.laaketieteelliset.fi/ammattillinen-jatkokoulutus/etusivu>